

**ACORD 76/2023, de 12 de juliol, del Ple
del Consell de l'Audiovisual de Catalunya**

**Sobre l'emissió del programa d'informació taurina *Tendido cero*, emès per La2 de la
Corporación de Radio y Televisión Española, SA**

Fets

En data 2 de maig, el senyor [...], mitjançant correu electrònic, va trametre al Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC) una queixa en relació amb l'emissió del programa *Tendido cero*, sobre curses de braus, que emet el prestador de serveis de comunicació audiovisual La2, de la Corporación de Radio y Televisión Española, SA (CRTVE), amb la literalitat següent:

"[...] El dissabte 22 d'abril a les 14:00 hores començava a La2 de TVE el magazine *Tendido cero*. Durant aquesta s'intercalen vídeos d'entrevistes i esdeveniments taurins, resultant al minut 13:48 l'emissió de l'estocada a un brau, on s'exerceix un clar acte de maltractament cap a l'animal, real no ficcionat, i al minut 14: 47 l'agafada a un noveller, cosa que evidencia una situació de risc per a la vida humana i que va ser inclosa en la seva totalitat, fins i tot en moments posteriors la persona sortint de l'arena amb signes de dolor.

L'horari d'emissió, d'acord amb el Codi d'Autoregulació subscrit per CRTVE, estaria inclòs dins de l'"horari protegit", de 6:00 a 22:00 hores, i la qualificació del magazine, tot i que conté violència, ferides i patiment real cap a persones i animals, és apte per a majors de 7 anys, quan continguts de ficció amb contextos idèntics tenen una qualificació superior. A més, aquest contingut també és fàcilment accessible a través de la plataforma "RTVE play". [...] ; i seguidament exposava que "[...] A Espanya, l'emissió de *corregudes* de braus i programes sobre espectacles taurins en horari de protecció infantil, on la violència és present, és contrària a la Directiva UE 2018/1808, que va establir unes normes mínimes comunes perquè les emissions respectessin els drets de menors d'edat [...]"

Finalment, la persona que tramet la queixa sol·licitava "[...] l'obertura del preceptiu expedient que pugui derivar en mesures perquè no es puguin emetre continguts que puguin perjudicar el desenvolupament físic, mental o moral dels menors, especialment en relació amb els espectacles taurins a l'espectre audiovisual estatal, podent desenvolupar avisos, advertiments o qualsevol altra mesura de control previ, com ara el trasllat fora de l'horari de protecció, per impedir que aquesta població accedeixi a continguts de reconeguda violència contra animals i persones. [...]"

Consideracions

Primera. Cronologia dels aspectes reguladors més rellevants de les curses de braus en l'àmbit dels serveis de comunicació audiovisual a l'Estat espanyol

1. El 21 desembre de 2010 es va aprovar el Manual d'estil de la CRTVE on s'establia, textualment, en un epígraf dedicat a la violència vers els animals, que l'ens públic no emetria curses de braus pel seu horari, generalment coincident amb l'horari protegit o amb el de protecció reforçada.

2. El 12 de febrer de 2012, es va modificar el Manual d'estil de la CRTVE, amb la finalitat d'eliminar la referència a la no-emissió de curses de braus esmentada en el paràgraf anterior.

3. L'Acord 147/2012, de 17 d'octubre, del Ple del CAC, sobre el posicionament d'aquesta institució en relació amb l'emissió per televisió de les curses de braus i la protecció dels menors davant continguts audiovisuals susceptibles d'afectar-ne el desenvolupament físic, mental o moral, va instar el Ministeri d'Indústria, Energia i Turisme que adoptés les mesures necessàries per tal que l'emissió de les curses de braus s'efectuessin fora de les franges de protecció reforçada per als menors, atès que considerava que aquesta programació havia d'estar classificada per a majors de 13 anys.

4. L'aprovació de la Llei de l'Estat 18/2013, de 12 de novembre, per a la regulació de la tauromàquia com a patrimoni cultural, va establir que la tauromàquia és una "[...] manifestació artística [...]" (article 1); que "[...] forma part del patrimoni cultural digne de protecció en tot el territori nacional [...]" (article 2); i a la vegada va assenyalar que "[...] els poders públics han de garantir la conservació de la tauromàquia i promoure el seu enriquiment [...]" (article 3). Cal dir que aquesta llei té com a objectiu "[...] tutelar el dret de tots al seu coneixement, accés i lliure exercici en les seves diferents manifestacions [...]", sense que s'estableix cap límit d'edat específic (article 5.1). En darrer terme, la llei esmentada estableix que "[...] s'aprovarà un Pla Nacional, en el que es recolliran mesures de foment i protecció de la tauromàquia, garantint el lliure exercici dels seus drets inherents [...]".

5. En data 19 de desembre de 2013 el Ministeri d'Educació, Cultura i Esport va aprovar el Pla Estratègic Nacional de Foment i Protecció de la Tauromàquia (PENTAURO), en què s'expressa la voluntat d'"[...] afavorir la presència de la tauromàquia en tots els mitjans públics de comunicació social: Ens Públic de RTVE [...]" (apartat 4.A.3).

6. El 5 març de 2018, el Comitè dels Drets dels Infants de la ONU, que té com a obligació l'observança del compliment de la Convenció sobre els Drets del Nen (ratificada per Espanya el 20 de novembre de 1989. BOE núm. 313, de 31 de desembre de 1990), en les observacions finals sobre els informes periòdics 5è i 6è combinats d'Espanya, va incloure en el concepte de "pràctiques nocives" la tauromàquia, tot indicant que "[...] per prevenir els efectes nocius per als nens de l'espectacle dels toros, el Comitè recomana que l'Estat prohibeixi la participació de nens menors de 18 anys com a toreros i com a públic en espectacles de tauromàquia [...]" (apartat 25).

7. L'Acord de 15 d'octubre de 2020 de la Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia (CNMC) va arxivar una denúncia presentada per un particular davant CRTVE per l'emissió del programa *Tendido cero*, perquè va entendre que aquesta emissió és compatible amb la qualificació de programa recomanat per a majors de 7 anys, i per tant, aquest programa es podia emetre dins de l'horari de protecció reforçada.

8. L'aprovació de la Llei orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència davant la violència, no va incloure cap mesura en relació amb la presència o participació dels menors en activitats relacionades amb la tauromàquia.

9. El 12 de maig de 2022, el *Butlletí Oficial de les Corts Generals* va publicar un total d'11 esmenes a l'Avantprojecte de Llei general de comunicació audiovisual, amb la literalitat següent: "[...] Las retransmisiones, avances, anuncios, resúmenes o promoción de espectáculos en los que se maltrate o dé muerte a animales tendrán la consideración de contenido perjudicial a los efectos del presente artículo [...]".

10. No obstant això, el 8 de juliol 2022 el *Butlletí Oficial de l'Estat* va publicar la Llei 13/2022, de 7 de juliol, general de comunicació audiovisual sense la inclusió de cap de les esmenes proposades.

11. El 12 de gener de 2023, el senador Carles Mulet Garcia va traslladar una pregunta per escrit a la CRTVE relativa a l'emissió de continguts vinculats a enaltir la tauromàquia i la caça en la programació de La2, i en la seva plana web, tot assenyalant si es "[...] pensava seguir mantenint aquests continguts amb escenes de clar maltractament animal en horari infantil [...]", i si "[...] és conscient la CRTVE que això pot ser visionat per persones menors d'edat [...]".

12. El 21 de febrer de 2023, la presidenta de la CRTVE va donar resposta a la pregunta efectuada pel senador Carles Mulet Garcia, tot afirmant que el programa *Tendido cero* "[...] segons les seves dades d'audiència en els trams de 4-13 i 13-24 és pràcticament nul·la [...]". Així mateix, reproduïa un dictamen del Comitè d'Autoregulació sobre diverses queixes plantejades en el passat respecte de l'emissió de continguts relatius a la tauromàquia, on s'indicava que aquest programa "[...] compleix amb el codi intern d'autoregulació de CRTVE per a la defensa dels drets del menor en continguts audiovisuals, connexos, interactius i d'informació en línia de la CRTVE [...]". L'esmentat codi no formula cap declaració negativa expressa sobre l'emissió de continguts relacionats amb la tauromàquia en les cadenes del grup RTVE [...].

13. El 9 de març de 2023, el Comitè dels Drets dels Infants de la ONU va fixar un termini a l'Estat espanyol, en concret, fins al 15 de febrer de 2024, perquè aportés tota la informació en relació amb les observacions finals sobre els informes periòdics 5è i 6è combinats, de 5 de març de 2018, entre els quals s'inclou la tauromàquia com a contingut nociu per a menors de 18 anys.

14. En darrer terme, cal assenyalar que la Llei 7/2023, de 28 de març, de protecció dels drets i del benestar animal, exclou, de manera expressa, de l'àmbit de protecció d'aquesta llei "[...] els animals utilitzats en els espectacles taurins [...]". (Lletra a de l'apartat 3 de l'article 1).

Segona. Continguts perjudicials per al desenvolupament físic, mental o moral dels menors

L'apartat 2 de l'article 99 de la Llei 13/2022, de 19 de juny, general de comunicació audiovisual (LGCA) estableix que "El servicio de comunicación audiovisual televisivo lineal en abierto tiene las siguientes obligaciones para la protección de los menores del contenido perjudicial:

- a) Se prohíbe la emisión de programas o contenidos audiovisuales que contengan escenas de violencia gratuita o pornografía.
- b) La emisión de otro tipo de programas o contenidos audiovisuales que puedan resultar perjudiciales para los menores exigirá que el prestador forme parte del código de correulación que se prevé en el artículo 98.2 y disponga de mecanismos de control parental o sistemas de codificación digital.
- c) Los programas cuya calificación por edad «No recomendada para menores de dieciocho años» solo podrán emitirse entre las 22:00 y las 6:00 horas."

Tanmateix, fins que no s'aprovi el codi de correulació que preveu la lletra b de l'apartat 2 de l'article 99 de la LGCA, la disposició transitòria segona estableix uns criteris de qualificació per edats transitoris, en els termes següents: "En tanto no se apruebe el acuerdo de correulación previsto en el artículo 98.2, los programas se calificarán y recomendarán por edad de conformidad con los siguientes criterios: Apto para todos los públicos; +7; +12; +16; +18; X".

En el context actual, l'emissió del programa *Tendido cero* en la franja horària de les 14.00 hores dels dissabtes, per La2, malgrat que des d'un punt de vista objectivable pugui contenir imatges que potencialment tenen un caràcter violent i, en conseqüència, un eventual impacte negatiu en els menors d'edat, no suposa una vulneració de la normativa en matèria de comunicació audiovisual, atès que està qualificat com a apte per a majors de 7 anys; circumstància respecte de la qual el CAC ja va mostrar la seva disconformitat, mitjançant l'Acord 147/2012, de 17 d'octubre.

Finalment, cal assenyalar que l'article 2 de la Llei 2/2000, de 4 de maig, de creació del CAC, determina que "[...] el Consell de l'Audiovisual de Catalunya exerceix les seves funcions en l'àmbit de la comunicació audiovisual directament gestionada per la Generalitat o en règim de concessió o d'habilitació, sigui quina sigui la forma d'emissió i la tecnologia emprades, i també en els supòsits en què s'efectuïn emissions específiques per a Catalunya i en els altres que, per aplicació de la normativa vigent, restin sotmesos a l'àmbit de gestió i tutela de la Generalitat [...]". Per tant, les emissions del prestador públic de serveis de comunicació audiovisual CRTVE, SA, del qual La2 és una denominació comercial d'un dels seus programes de televisió, no resten subjectes a la competència del CAC. En el mateix sentit, vegeu la lletra e de l'article 2 de la Llei 22/2005, de 29 de desembre, de la comunicació audiovisual de Catalunya, en relació amb l'àmbit d'aplicació subjectiu.

Per tot el que s'ha exposat, el Ple del Consell de l'Audiovisual de Catalunya adopta, per unanimitat, el següent

ACORD

1. El Ple de Consell comparteix la preocupació de la persona que tramet la queixa davant les retransmissions, avenços, resums o promoció d'espectacles en què es maltracti o es doni mort als animals, com és el cas de les curses de braus, i considera que aquests continguts audiovisuals poden afectar el desenvolupament físic, mental o moral dels menors d'edat, per la qual cosa entén que caldria situar-ne les emissions en la franja horària entre les 22.00 i les 6.00 hores.
2. Comunicar aquest acord a la persona que tramet la queixa.
3. Comunicar aquest acord a la Corporación de Radio y Televisión Española, SA (CRTVE) i a la Comisión Nacional de los Mercados y la Competencia (CNMC) als efectes oportuns.

Barcelona, 12 de juliol de 2023

Xevi Xirgo i Teixidor
President

Laura Pinyol Puig
Consellera secretària